



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



PEDAGOŠKI INŠTITUT



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«



Le z drugimi smo

Dr. Mirjam Milharčič Hladnik
ZRC SAZU

Politike vključevanja in izključevanja

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Države, narodi, ljudje

Proces formiranja nacionalnih držav in državljanov temelji na:

- „homogen“ narod
- standardiziran jezik
- nacionalna kultura
- obvezen šolski sistem

JEZIK+KULTURA=NAROD=DRŽAVA ?

Etničnost

- Etničnost je zgodovinsko nastala oblika družbene klasifikacije, ki je **redno napačno prepoznana** in prisvojena kot glavno gibalno družbenega življenja.
- Delitve, izključevanja – vključevanja po etničnem principu
- *Države dejansko nikoli niso (bile) etnično enotne, enonacionalne – državotvorni mit*

Kaj je etničnost?

- Etničnost NI trden brezčasen pojav, ni biološka kategorija in „usojenost“ – to je mit in stereotip
- Etničnost je dinamična procesnost; je kontinuirani proces razmejevanja med posamezniki, skupinami in skupnostmi
- Ni odvisna od dejstev, ampak od subjektivne presoje in odločitve posameznika, kako se označuje in deklarira
- Je samo-določujoča „od znotraj“ in spremenljiva
(Američanke)

„Slovenski etnični prostor“

- etnografski in socio-lingvistični opis Primoža Trubarja iz leta 1562:

prostor, kjer še danes prevladuje slovensko govoreče prebivalstvo, je že v 16. stoletju obstajal kot večjezičen in kulturno raznolik, mešan oziroma hibriden, in je bil posledica velikih migracijskih gibanj od 6. stoletja naprej:

- množične priselitve slovanskega prebivalstva,
- priselitve nemško govorečega prebivalstva in plemstva z Bavarske, Tirolske in Koroške,
- Italijansko, češko, govorečih rokodelcev in trgovcev,
- hrvaško in srbsko govorečih uskokov ter
- raznoliko govorečih menihov, umetnikov, učenjakov in mojstrov.

Mešana, hibridna družba že 500 let

- *Ko npr. v poznosrednjeveških primorskih urbarjih prebiramo priimke, kot so Kranjec, Kočevar, Furlan, Korošec, Hrovat, Bezjak, Vlah in celo Turk ali pa Čeh, največkrat niti ne pomislimo, da je v njih ubesedena migracijska zgodovina njihovih nosilcev. Razlogi zakaj so se posamezniki, različne skupine ali celotne skupnosti selili, prehajali v nove geografske, socialne in kulturne prostore, so bili seveda lahko zelo različni in pestri, kot je lahko le življenje samo. (Štih 2010: 61)*

Medkulturnost - multikulturalizem

Prepoznanje družbene raznolikosti

etnične

verske

jezikovne

kulturne

kot družbene vrednote in rekonceptualizacija državljanstva.

Primer Švedske 1975

Sestavljene identitete in – in

- Metodološki nacionalizem kot ovira za razumevanje in politični nacionalizem kot ovira za integriranje in sprejemanje sestavljenih in dinamičnih identitet

Boris Pahor je Italijan?

Goran Vojnović je čefur?

Faila Pašić Bišić je muslimanka?

Zoran Jankovič je Srb?

In kaj še?

Yuliya Molina

- https://www.youtube.com/watch?v=aUOMOk_fziM
- IN – IN življenjske zgodbe o sestavljenih identitetah

http://www.medkulturni-odnosi.si/images/stories/publikacije/IN-IN_zivljenjske_zgodbe_o_sestavljenih_identitetah.pdf

Mešana, hibridna družba danes

- Naši priimki, imena – kaj je danes tuje, drugačno, nesprejemljivo, čudno?

INTEGRACIJA

- Integracijski model temelji na medkulturnem (interkulturnem) pristopu, ki dopušča ohranjanje različnih kulturnih in etničnih identitet, **vendar posameznikov ne obravnava primarno kot člane etničnih ali kulturnih skupin.** Poudarek je na kulturni raznolikosti družbe kot celote in večplastnosti kulturnih identitet posameznikov, ki sestavljajo družbo in posamezne etnične skupine. (Bešter 2007: 118)

Zgodbe otrok sveta - Časoris

- <https://casoris.si/ruska-boksarja-ki-zmagujeta-za-slovenijo/>
- <https://casoris.si/otroci-ki-so-prisli-v-slovenijo-zelijo-pomagati-drugim/>

Življenjske zgodbe - NEGATIV

- Negativ - dokumentarni film o prosilcih za azil v Sloveniji

zgodbe enajstih prosilcev za azil v Sloveniji iz Afganistana, Irana, Mongolije, Alžirije, Sirije, Gruzije, Rusije, Nigerije in Eritreje.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=t26Z9FVTvKE

MIPEX – migrant integration policy index

- <http://www.mipex.eu/what-is-mipex>

Knjižnice povezujejo

Vloga splošnih knjižnic na področju socialnega vključevanja

Združenje splošnih knjižnic s projektom Knjižnice povezujejo izvaja nacionalno zagovorniško kampanjo, s katero želi pokazati vlogo splošnih knjižnic v premagovanju *socialne izključenosti*.

(mladih, starih, brezposelnih, telesno oviranih, tujcev in migrantov, Romov)

Primeri

- Knjižnica Franceta Balantiča Kamnik : Učenje slovenskega jezika za tujce
Knjižnica Brežice: Migam z@ računalnikom
Splošna knjižnica Ljutomer: Medgeneracijsko branje v Domu starejših občanov Ljutomer
Mestna knjižnica Ljubljana: Karierni coaching kot metoda dela z brezposelnimi vseh starosti
Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto: Pomoč romskim otrokom pri branju in razumevanju slovenskega jezika
Knjižnica Antona Tomaža Linhartaradovljica: Zmoremo – čez ovire do oviranih

Gimnazija Kranj – „begunska kriza“ 2015

- Prilagoditev letne obravnave snovi pri zgodovini in zemljepisu glede na izzive „begunske krize“
- Organiziranje dneva solidarnosti
- Zbiranje potrebščin in oblek za begunce

Učenje o Orientu vs. Orientalizem



Prostovoljstvo v šoli

Osnovna šola Toneta Čufarja v Ljubljani

- obisk Azilnega doma v Ljubljani
- povabilo otrok in mater iz Azilnega doma na zaključno prireditev pri izbirnem predmetu - flavta
- pogovor z dvema azilantom iz Sirije ob koncu šolskega leta

Vaši primeri iz prakse

- Šole, vrtci
- Knjižnice
- Delavske univerze
- Nevladne organizacije
- Društva
- Športne organizacije
- Občina
- Stranke
- Neformalne skupine (pritiska)

Viri in literatura

- Bešter, R. (2007). Model integracijske politike v odnosu do drugih modelov imigrantskih politik, *Razprave in gradivo* 53–54, str. 116–138.
- MIPEX – Migrant Integration Policy Index, <http://www.mipex.eu/>
- Said, E. W. (1996). *Orientalizem: Zahodnjaški pogledi na Orient*. Ljubljana: Studia Humanitatis.
- Vrečer, N. (2007). *Integracija kot človekova pravica, Prisilni priseljenci iz Bosne in Hercegovine v Sloveniji*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Lukšič Hacin, M., Milharčič Hladnik, M. in Sardoč, M. (2011). *Medkulturni odnosi kot aktivno državljanstvo*. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, <https://isim.zrc-sazu.si/sites/default/files/ISBN9789612542719.pdf>